

*Patvirtinta visuotinio ataskaitinio
LLVS narių susirinkimo
2023.04.28*

Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga

2022 m. veiklos ataskaita

Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga savo 2022 metų kūrybine programa įgyvendino pagrindinius įstatuose numatytus tikslus.

2022 metais į sąjungą priimti devyni nauji nariai: Rita Bakanienė, Aušra Gudavičiūtė, Lina Gaučytė, Raimonda Jonkutė, Ieva Venskevičiūtė, Akvilina Cicėnaitė-Charles, Danutė Šaduikienė, Danutė Sirijos Giraitė ir garbės narys Pietro U. Dini. 2022 m. gruodžio 31 d. sąjungoje buvo 149 tikrieji nariai ir 9 garbės nariai.

Visus 2022-uosius metus vyko **Baltarusių literatūros metų** renginiai: kovo 25 d. Signatarų namuose – Baltarusių poezijos vakaras Nepriklausomybės dienai paminėti. Jo metu eilėraščius ir jų vertimus skaitė lietuvių poetai bei vertėjai ir Lietuvoje gyvenantys šiuolaikiniai baltarusių kūrėjai: Vladas Braziūnas, Sabina Brilo, Siarhej Chareuski, Vanda Martins, Marius Burokas, Antanas A. Jonynas, Irena Aleksaitė, Andrej Antonau, Alma Lapinskienė. Kartu su „Metų“ redakcija parengtas ir išleistas baltarusių literatūrai skirtas jungtinis 8–9 žurnalo numeris. Jame publikuota: baltarusių autorių Alhierdo Bacharevičiaus, Siarhejaus Pryluckio, Alesio Razanavo, Uladzimiro Sciapano, Valžynos Mort, Siarhejaus Dubaveco, Tanios Skarynkinos, Inessos Pleskačevskajos kūrybos vertimų; pokalbis su poete, vertėja Sabina Brilo „O aš rašau. Vis dar“, Andrejaus Chadanovičiaus straipsnis „Poetų nacija ir jos vidiniai emigrantai“. Išleista šiuolaikinės baltarusių poezijos antologija „Baltai raudonai baltai“ (leidykla „Bazilisko ambasada“). Sudarė Marius Burokas ir Vytas Dekšnys. Antologijoje pristatyta 20 baltarusių poetų kūryba, ją vertė visos būrys lietuvių vertėjų. Antologija „Baltai raudonai baltai“ ir baltarusių literatūrai skirtas „Metų“ numeris buvo pristatyti Mint Vinetu knygyne rugsėjo 27 d., „Paviljone“ gruodžio 2 d. Rugsėjo 22 d. Gudų kultūros draugijos surengtoje konferencijoje „Jakubo Kolaso Vilniaus pavasariai“ perskaitytas pranešimas „Jakubas Kolosas lietuviškai“ (Alma Lapinskienė). Per vertimo seminarus aptarta šiuolaikinės baltarusių poezijos antologijos „Baltai raudonai baltai“ rengimo patirtis ir D. Grinkevičiūtės knygos „Lietuviai prie Laptevų jūros“ (vertė Vanda Martins) vertimo į baltarusių kalbą keblumai. Dalyvavo Marius Burokas, Vladas Braziūnas, Vanda Martins, Vytas Dekšnys, Sabina Brilo, Bronė Balčienė, Alma Lapinskienė ir kiti. Gruodžio 12 d. Rašytojų klube įvyko vakaras, skirtas

Alesio Razanavo 75-osioms gimimo metinėms paminėti ir pasitikti naują jo punktūrų knygą lietuvių kalba „Žodžiai nutilo: tylon beldžiasi širdis“ (vertė Alma Lapinskienė). Dalyvavo S. Chareuski, V. Braziūnas, V. Martins, A. Kaziliūnaitė, A. Antonau, H. Lepiaškevič. Vakara vedė Alma Lapinskienė.

Nuo pat sausio pradžios vyko „**Metų verstinės knygos**“ konkurso ekspertų posėdžiai. Sudaryti keturi geriausių 2021 m. išleistų verstinių knygų sąrašai šiuolaikinės grožinės literatūros, literatūros klasikos, negrožinės ir vaikų bei jaunimo literatūros kategorijose. Naujienu portalu LRT.lt skaitytojai, TV žiūrovai bei radijo klausytojai buvo kviečiami balsuoti ir išrinkti Metų verstinę knygą trijose kategorijose – grožinės, negrožinės ir vaikų bei jaunimo literatūros. Metų verstinė knyga paskelbta balandžio 23 d. – Pasaulinė knygos diena. 2021 metų verstine knyga grožinės literatūros kategorijoje tapo Vladimiro Nabokovo memuarų knyga „Kalbėk, atmintie“, kurią iš anglų kalbos išvertė Rasa Drazdauskienė ir išleido leidykla „Jotema“. 2021 metų verstinė knyga negrožinės literatūros kategorijoje – Merlino Sheldrake'o „Raizgus gyvenimas: kaip grybai kuria mūsų pasaulį, keičia mąstymą ir formuoja ateitį“, iš anglų kalbos vertė Marius Burokas, išleido „Baltų lankų“ leidyba. 2021 metų verstine knyga vaikų ir jaunimo literatūros kategorijoje tapo Jakobo Wegeliaus romanas „Žudiko beždžionė“, kurį iš švedų kalbos išvertė Raimonda Jonkutė, išleido leidykla „Aukso žuvis“. Publikuoti su „Metų verstinės knygos“ konkursu susiję straipsniai ir interviu su konkurso kuratoriumi bei trumpojo sąrašo knygų vertėjais; sukurti ir per TV bei radiją transliuoti vaizdo ir garso klipai.

LLVS premijos. Buvo rengiami informaciniai pranešimai-kvietimai teikti kandidatus Dominyko Urbo, Šv. Jeronimo, „Aukšinės lupos“ ir Bičiulių premijoms; sudarytos ekspertų komisijos, vyko ekspertų komisijų posėdžiai, kandidatų kūrybinės veiklos vertinimas, buvo pateiktos ekspertų išvados, išrinkti laureatai, organizuojamos premijų įteikimo išskilmės. Buvo rengiami pranešimai spaudai, recenzijos, interviu su laureatais; suorganizuotas Tarptautinės vertėjų dienos renginio dalyvių maitinimas. Balandžio pabaigoje Dominyko Urbo premija už vertimo debiutą įteikta Tadaui Zaronskiui; rugsėjo 30 d. įteiktos dvi Šv. Jeronimo premijos – Danutei Sirijos Giraitei ir Carmen Caro Dugo; lapkričio 29 d. kartu su kitomis meno kūrėjų sąjungomis Filharmonijos salėje iškilmingai įteikta LLVS Bičiulių premija – Prancūzų institutui Lietuvoje. 2022 metų „Aukšinė lupa“ – premija geriausiai literatūros redaktorei – atiteko Nijolei Kvaraciejūtei.

Surengti **vertimo seminarai ir pratybos** pradedantiems vertėjams iš baltarusių į lietuvių kalbą ir iš lietuvių kalbos į baltarusių. Spalio mėn. Nidoje vyko vokiečių–lietuvių vertėjų pratybos „**Vice versa**“, kuriose dalyvavo vertėjai Cornelius Hell, Saskia

Drude-Koeth, Vytenė Muschick, Austėja Merkevičiūtė, Rūta Jonynaitė, Dalia Kižlienė ir Markus Roduner.

LLVS narės, patyrusios vertėjos Irena Aleksaitė ir Birutė Jonuškaitė visus metus važinėjo po visą Lietuvą – surengė 10 meninio vertimo pamokų vidurinių mokyklų moksleiviams (iš ciklo „**Vertėjai mokykloje**“). Irena Aleksaitė apsilankė ir išėivių vaikų „Stembridge“ mokykloje.

Tarptautinė veikla. Buvo nuolat bendraujama elektroniniu paštu su tarptautinėmis vertėjų organizacijomis, FIT, CEATL ir BWC, dalyvaujama nuotolinėse konferencijose. LLVS atstovas Laimantas Jonušys gegužės 30 - birželio 3 d. dalyvavo FIT kongrese. XXII FIT kongresas vyko Kuboje, Varadero kurorte. Turėjo įvykti 2020 m., bet dėl pandemijos buvo atidėtas. Kongresai vyksta kas trejus metus (2017 m. – Australijos mieste Brisbane). Kongresas, kaip ir ankstesnieji, buvo dviejų dalių: pirmas dvi dienas Statutinis kongresas, kitas tris dienas Laisvasis kongresas. Pirmasis daugmaž atitinka tai, ką vadiname ataskaitiniu rinkiminiu susirinkimu, tai yra uždaras renginys, jame dalyvauja tik deleguoti FIT narių (asociacijų) atstovai, garbės nariai. Antrajame, sumokėję dalyvio mokestį, gali dalyvauti visi, kas nori: čia skaitomi pranešimai įvairiais vertimo raštu ir žodžiu klausimais. Statutiniame kongrese tiesiogiai buvo atstovaujama 40-čiai asociacijų, dar 25-os buvo perdavusios savo balsus, tad kvorumas pasiektas (iš viso yra per šimtą FIT narių). Daug diskusijų kilo dėl siūlymo paskelbti ispanų kalbą trečiąja oficialia FIT kalba (po anglų ir prancūzų). Buvo nubalsuota ispanų kalbos naudai: už – 34, prieš – 9, susilaikė 19. Dėl teisės rengti 2025 m. FIT kongresą konkuravo trys pretendentai: Kosta Rikos sostinė San Chosė, Pekinas ir Maskva. Balsavimo rezultatai: San Chosė – 46, Pekinas – 18, Maskva – 1. Buvo išrinkta nauja FIT taryba.

LLVS valdybos narė Birutė Avižinienė gegužės 18-21 d. nuotoliniu būdu dalyvavo metiniame CEATL suvažiavime, kuris vyko Sofijoje, Bulgarijoje. Suvažiavime buvo patvirtintas 2021 m. Tarybos biudžetas bei metinė ataskaita, išklaustytos darbo grupių ataskaitos, pristatytas 2022 m. biudžetas. Patvirtintos naujos vidinės valdybos rinkimų taisyklės. Taip pat vyko atskirų CEATL darbo grupių sesijos (Birutė Avižinienė dalyvauja Švietimo ir mokymų darbo grupėje). Būsiami CEATL metiniai suvažiavimai preliminariai numatomi: 2023 m. – Liublanoje (Slovėnijoje), 2024 m. – Reikjavike (Islandijoje), 2025 m. – Lenkijoje.

LLVS narė Kazimiera Astratovienė dalyvavo Baltijos rašytojų tarybos suvažiavime Gotlando saloje, Švedijoje.

Buvo įgyvendinamas naujas projektas „**Knyga ir vertėjas**“, kurio tikslas – ugdyti lietuvių skaitytojų literatūrinį skonį ir plėsti jų kultūrinį akiratį, pristatant socialiniuose tinkluose keturias reikšmingas verstines knygas, jų autorius jų vertėjus. Projektas „Knyga ir vertėjas“ yra LLVS narės Austėjos Merkevičiūtės sumanytas keturių vaizdo įrašų ciklas, rengiamas bendradarbiaujant su LMA Vrublevskių biblioteka. 2022 m. nufilmuoti, sumontuoti ir publikuoti du šio ciklo pokalbiai: 1. Austėja Merkevičiūtė ir prof. Rimantas Kočiūnas, Humanistinės ir egzistencinės psichologijos instituto Lietuvoje įkūrėjas, pristato ką tik antrojo leidimo sulaukusį svarbiausią austrų neurologo ir psichiatro Viktoro E. Franklio veikalą „Sielogyda“. 2. Pokalbis su LLVS nare Irena Balčiūniene, anglų ir amerikiečių klasikos vertėja, kuri šįsyk pristatoma kitu amplua, kaip Ksavero Andrašiūno knygos „Gyvybės gambitas“ (2016) sudarytoja.

Surengtas 2022 m. LLVS jubiliatų kūrybos vakaras.

Buvo kaupiami, tvarkomi duomenys apie LLVS narius, atsakinėjama į leidyklų ir įvairių institucijų užklausas, vykdoma stebėseną, rengiama informacinė medžiaga, rašomi pranešimai spaudai, vertimo kritikos straipsniai, administruojamas LLVS tinklalapis ir pildomos duomenų bazės, rengiama medžiaga sąjungos feisbuko paskyrai, organizuotas visuotinis ataskaitinis LLVS narių susirinkimas ir 11 Valdybos posėdžių; nuolat posėdžiavo ekspertų komisijos; buvo dalyvaujama nuotoliniuose LMKA posėdžiuose ir konferencijoje.

Aktyviai dalyvaujant LLVS valdybai ir kuratoriams, buvo planuojamos naujos 2023 metų LLVS veiklos kryptys.

Buvo vykdoma LLVS narių ir kitų literatūros vertėjų, meno kūrėjų, kūrybinės ir socialinės padėties stebėseną, kaupiami statistiniai duomenys, rengiama ir teikiama informacija apie LLVS narius ir veiklą Kultūros ministerijai, Statistikos departamentui ir kitoms Lietuvos bei Europos sąjungos institucijoms, pildomos CEATL ir FIT atsiunčiamos tarptautinės literatūros vertėjų padėties stebėsenos anketos. Per metus atsakyta į maždaug 500 užklausų, nuolat buvo rengiami įrašai duomenų bazėms. Per liepos ir rugpjūčio mėn. parengta strateginio finansavimo paraiška 2023-iesiems. Per lapkričio ir gruodžio mėn. – 2022 m. veiklos ataskaita Lietuvos kultūros tarybai.

Informacija apie LLVS veiklą buvo skelbiama sąjungos tinklalapyje www.llvs.lt ir socialiniame tinkle „Facebook“

Pirmininkė

Daiva Daugirdienė